

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/88/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112213652
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2012:8112213652.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v právnej veci žalobcu: BL Telecom debt, s.r.o., so sídlom Bratislava, Šoltésovej 14, IČO: 45535108, zastúpený Advokátskou kanceláriou SOUKENÍK - ŠTRPKA, s.r.o., so sídlom Šoltésovej 14, Bratislava, p r o t i žalovanej: F. O., nar. X.X.XXXX, bytom Y. XX, J., o zaplatenie 331,94 Eur a prísl. takto

rozhodol:

Súd žalobu **z a m i e t a**.

Účastníci **n e m a j ú** nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Žalobca žalobou zo dňa 3.5.2012 si uplatnil voči žalovanej nárok na zaplatenie zmluvnej sumy 331,94 Eur, pričom z obsahu žaloby vyplýva, že titulom zmluvnej pokuty a požadoval aj o zaplatenie úrokov z omeškania z tejto sumy od 6.5.2009 do zaplatenia. Písomným podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 2.7.2012 žalobca zotrval na posúdení uplatneného nároku titulom zmluvnej pokuty, uplatnený nárok bližšie vysvetlil, ale v závere podania uviedol, že v prípade ak by súd neuznal nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty je potrebné zobrať do úvahy skutočnosť, že právnenému predchodcovi žalobcu bola spôsobená skutočná škoda, ktorá zodpovedá hodnote dotácie do poskytnutého telefónneho zariadenia. Túto dotáciu žalobca vyčíslil na sumu 238,63 Eur a preto uviedol, že žalobca má nárok na náhradu škody od žalovaného vo výške uvedenej sumy dotácie. Žalobu však v tomto smere nezmenil a neupravil ani výšku žalovanej sumy.

Žalovaná so žalobou nesúhlasila, keďže zmluvnú pokutu považovala za neprimeranú a v súvislosti s posúdením nároku ako náhrady škody vzniesla námietku premlčania.

Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalobcu, výsluchom žalovanej, zmluvou o pripojení zo dňa 13.4.2008 a jej dodatkom, faktúrou č. 7903522574, všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb spoločnosti T - mobile Slovensko a.s., spisom 1 SprO 453/2012 a zistil tento skutkový stav:

Dňa 13.4.2008 bola uzavretá písomná zmluva o pripojení medzi žalovanou ako záujemcom a obchodnou spoločnosťou T - mobile Slovensko a.s. ako poskytovateľom telekomunikačných služieb. Podľa dodatku k zmluve o pripojení zo dňa 13.4.2008 bol žalovanej aktivovaný konkrétny program služieb a zároveň bol jej odpredaný mobilný telefón značky SONY ERICSON K 770i za 2990,- Sk vrátane DPH.

Bod 1 písm. b/ dodatku k zmluve o pripojení obsahuje záväzok účastníka teda žalovanej riadne a včas platiť cenu služieb podniku podľa zvoleného programu a dodržiavať svoje povinnosti v súlade so zmluvou. V ďalšom bode 2 sa účastník zaviazal, že po dobu viazanosti (v danom prípade 24 mesiacov) nepožiada o vypojenie SIM karty z prevádzky a že sa nedopustí takého konania a ani neumožní také konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo zrušiť zmluvu o pripojení.

V prípade porušenia zmluvných povinností zo strany účastníka (najmä hociktorej povinnosti uvedenej v bode 1 písm. b/ alebo v bode 2 tohto dodatku alebo v čl. 3 bod 3.6 Všeobecných podmienok alebo v čl. 5 bod 5.2 písm. a/ až c/ Všeobecných podmienok a následného vypojenia SIM karty zo strany podniku, je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu uvedenú v tabuľke č. 1 tohto dodatku - v danom prípade 10.000,- Sk (bod 4 dodatku k zmluve).

Žalobca v žalobe vôbec nekonkretizuje porušenie zmluvných povinností žalovanej, len vo všeobecnosti uvádza, že neplatila riadne a včas faktúry a že v dôsledku toho musela byť jej SIM karta v dobe viazanosti vypojená z prevádzky. Žalobca teda nepredložil príslušné faktúry a prehľad o platbách žalovanej, ani to, či a kedy došlo k deaktivácii jej SIM karty. K žalobe pripojil len faktúru č. 7903522574 splatnú 5.5.2009 a vystavenú na sumu 331,94 Eur. Aj v tejto faktúre je uvedené len to, že príslušná suma predstavuje zmluvnú pokutu bez jej bližšej konkretizácie.

Obchodná spoločnosť T - mobile Slovensko a.s. sa zlúčila so spoločnosťou Slovak Telekom a.s. na základe notárskej zápisnice N185/2010, Nz 21791/2010 zo dňa 17.6.2010. Uvedená spoločnosť písomnou zmluvou zo dňa 16.12.2011 postúpila predmetnú pohľadávku na žalobcu. Zmluva o postúpení pohľadávok ako aj plnomocenstvo udelené zo strany žalobcu advokátskej kancelárii SOUKENIK, ŠTRPKA s.r.o. sú registrované na tunajšom súde pod 1SprO 453/2012. Súd z uvedeného spisu zistil, že predmetom zmluvy o postúpení pohľadávok boli peňažné pohľadávky postupcu vzniknuté na základe zmlúv o pripojení uzatvorených medzi postupcom ako veriteľom a jeho klientmi ako dlžníkmi.

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

Podľa § 544 ods. 2 OZ zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Je nepochybné, že zmluva uzavretá medzi žalovaným a právnym predchodcom žalobcu je ako tzv. štandardná alebo formulárová zmluva zmluvou spotrebiteľskou s poukazom na § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy.

Podľa § 3 ods. 3 vyššie citovaného zákona každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách, ktorými sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka alebo Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzatvárajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje; aj na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa Občianskeho zákonníka sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Podľa § 52 ods. 1 OZ v znení účinnom od 1.1.2008 spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorým obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny,

ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený smernicou Rady 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Smernica Rady 93/13/EHS si stanovila za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Smernica ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami.

V danom prípade právny predchodca žalobcu ponúkol svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných typových zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť a to platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú žiada od spotrebiteľov zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti. Reálne teda môže nastať situácia, že spotrebiteľ zaplatí pri dobe viazanosti 24 mesiacov 23 paušálnych mesačných poplatkov a pre nezaplatenie posledného poplatku žalobca uplatní rovnakú zmluvnú pokutu, ako v prípade omeškania sa spotrebiteľa na úvod ročného zmluvného vzťahu.

Potrebné je zdôrazniť, že súdna kontrola štandardných zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s úpravou spotrebiteľských zmlúv a cieľom spomínanej smernice zo dňa 5.4.1993, ak by sa pred neprijateľnou podmienkou jeden spotrebiteľ chránil a druhý nie. Rozhodujúce teda je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd pritom nevidel riešenie len vo vyslovení čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty, pretože je problematické nastaviť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by navyše nieslo riziko, že žalobcu by neodradilo takého opatrenie, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta moderovaná a neprímerane by tak regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov.

V tejto súvislosti súd dodáva, že podľa čl. 98 Charty základných práv EÚ majú politiky štátov zabezpečiť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľa. Preto je potrebné využiť všetky efektívne prostriedky ochrany spotrebiteľa, aby sa zvyšovala nevyhnutná dôvera spotrebiteľov v trh a aby neprímerané postupy spotrebiteľov na trhu nezaťažovali. Sporná zmluvná pokuta nielen že spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech slabšej zmluvnej strany, ale má aj tendenciu negatívne ovplyvniť dôveru spotrebiteľov voči štandardizovaným produktom.

Pre úplnosť súd dodáva, že dohoda o zmluvnej pokute v zmysle zmluvy o pripojení sa viaže nielen na porušenie povinnosti účastníka počas doby viazanosti, ale aj mimo nej, keďže je v nej odkaz na

porušenie povinnosti účastníka riadne a včas platiť cenu služieb. O to viac je daný dôvod na vyslovenie neplatnosti tejto zmluvnej podmienky, keďže teoreticky žalobca by mohol zmluvnú pokutu uplatňovať aj po ukončení doby viazanosti a to spolu so sankčnými úrokmi z omeškania a preto nepochybne takáto dohoda o zmluvnej pokute je v rozpore s dobrými mravmi a preto absolútne neplatná aj podľa § 39 OZ.

Žiada sa poukázať aj na to, že v konkrétnom prípade žalobca nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty ani náležite nepreukázal. Nie je totiž zo žaloby a z pripojených dokladov zrejmé, kedy a aké faktúry za služby neuhradila a či a kedy došlo k deaktivácii jej SIM karty.

O obdobných nárokoch žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty už rozhodoval súd aj v konaní pod sp. zn. 11C 47/2012 alebo 11C 51/2012, kde boli dohodnuté v podstate totožné zmluvné podmienky v súvislosti s dohodou o zmluvnej pokute, aj keď bola dohodnutá iná výška zmluvnej pokuty alebo iná doba viazanosti. Rozsudkom tohto súdu č.k. 11C 47/2012-23 zo dňa 25.5.2012 ako aj rozsudkom č.k. 11C 51/2012-24 zo dňa 18.5.2012 žaloby žalobcu o zaplatenie zmluvnej pokuty boli právoplatne zamietnuté (prvý rozsudok nadobudol právoplatnosť 21.6.2012 a druhý 15.6.2012). V oboch týchto rozsudkoch súd dospel k záveru o neprijateľnosti zmluvnej podmienky súvisiacej s dohodou o zmluvnej pokute. Preto v tejto súvislosti je možné poukázať aj na ustanovenie § 53 a ods. 1 OZ v aktuálnom znení.

Podľa § 53 a ods. 1 OZ v aktuálnom znení ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa prechodného ustanovenia k danej právnej úprave - novele OZ zákonom č. 379/2008 Z.z. účinnej od 1.11.2008, konkrétne podľa § 879 j/ ustanoveniami tohto zákona sa spravujú aj právne vzťahy vzniknuté pred 1.1.2008; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj nároky z nich vzniknuté pred 1.1.2008 sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

Citované ustanovenie § 53 a ods. 1 OZ teda obsahuje zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktorý vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania, najmä neuplatňovať ich plnenie na súde a neprijímať plnenie z nich. Tento zákonný zákaz sa pritom vzťahuje aj na používanie podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Vyjadruje pritom snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ totiž nemá možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené a pritom často vzhľadom na ich právnický jazyk aj ich rozsiahlosť nemá možnosť pochopiť ich obsah.

Keďže súd v spomínaných iných rozsudkoch žalobcovi nepriznal nárok na zmluvnú pokutu s rovnakým významom ako je zmluvná pokuta dohodnutá medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou, bolo potrebné rešpektovať spomínaný zákonný zákaz upravený v § 53 a ods. 1 OZ a preto nebolo možné uplatnenému nároku žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty s rovnakým významom poskytnúť právnu ochranu a preto žaloba ako nedôvodná bola zamietnutá.

K písomnému podaniu žalobcu, v ktorom je spomínaný aj nárok na náhradu škody súd uvádza, že vychádzajúc z jeho obsahu neposúdil ho ako zmenu žaloby. Pri zmene právneho dôvodu, ktorý súvisí s inými zákonnými predpokladmi a skutkovými okolnosťami totiž nepochybne ide o zmenu žaloby a to aj pri nezmenenej výške žalovanej sumy. Žalobca však nedomáhal sa pripustenia zmeny žaloby, a preto súd uplatnený nárok posúdil len ako zmluvnú pokutu. Zároveň je však potrebné uviesť, že aj v prípade uplatnenia nároku na náhradu škody bolo by možné vychádzať z tej skutočnosti, že nárok na náhradu

škody žalobca uplatnil až v písomnom podaní, ktoré bolo doručené súdu dňa 2.7.2012. Žalovaná v tejto súvislosti vznesla námietku premlčania.

Podľa § 106 ods. 1 OZ právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

Podľa § 106 ods. 2 OZ najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za 10 rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

Žalobca najneskôr o škode sa mohol dozvedieť 15.4.2009, kedy vystavil faktúru na zaplatenie zmluvnej pokuty, pretože najneskôr vtedy sa dozvedel o porušení povinností zo strany žalovanej. Preto aj v prípade ak by podanie doručené súdu dňa 2.7.2012 malo byť považované za uplatnenie nároku na náhradu škody, tento nárok by bol uplatnený dávno po uplynutí dvojročnej subjektívnej, ale aj trojročnej objektívnej premlčacej lehoty. V dôsledku vznesenej námietky premlčania zo strany žalovanej s poukazom na § 100 ods. 1 OZ preto aj tak žaloba musela byť zamietnutá.

Navyše súdu sa javí, že žalobcovi chýba aktívna legitímácia na uplatnenie nároku na náhradu škody. Podľa zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej s postupcom Slovak Telecomom a.s. totiž sa stal vlastníkom len tých pohľadávok, ktoré vznikli na základe zmluvy o pripojení (vyplýva to z čl. I bodu 1 ako aj čl. II. bodu 1 príslušnej zmluvy o pripojení) a z uvedenej zmluvy nevyplýva, že by sa postupovali aj pohľadávky titulom náhrady škody. Preto aj z toho dôvodu by nárok žalobcu na náhradu škody neobstál.

Výrok o trovách konania vyplýva z ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže úspešná žalovaná v konaní si tento nárok neuplatnila v zmysle § 151 ods. 1 O.s.p. súd rozhodol o trovách konania tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.